

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ ПРОФ. Д-Р ТАНЯ БУРДЕВА
ПУ "ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 8. Изкуства професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство докторска програма „Музикознание и музикално изкуство”

Автор: Владимир Симеонов Величков

Тема: „*Изкуството на кавала - традиция и съвременност*“

Научен ръководител: доц. д-р Веселин Койчев
ПУ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ”

Със заповед № Р33-1185/08.04.2021г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски” съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „*Изкуството на кавала - традиция и съвременност*“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 8. Изкуства професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство докторска програма „Музикознание и музикално изкуство”.

Автор на дисертационния труд е Владимир Симеонов Величков, редовен докторант на към катедра „Музика” с научен ръководител доц. д-р Веселин Койчев от ПУ „Паисий Хилендарски”.

Представеният от Владимир Симеонов Величков комплект материали на хартиен носител е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните документи:

- Молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедура за защита на дисертационен труд
- Автобиография в европейски формат
- Протоколи от катедрени съвети, свързани с докладване на готовност за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд
- Дисертационен труд
- Автореферат
- Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи
- Декларация за приносите
- Публикации по темата на доктората.

Дисертационният труд на Владимир Симеонов Величков е резултат от една продължителна и голяма по обем творческа и изпълнителска дейност. Художествената му практика е внушителна: композиране на

музика за филми, спектакли, телевизионни реклами, аранжimenti и оркестрации, организаторска, продуцентска, мениджърска и маркетингова дейност в сферата на музикалното изкуство. Изпълнителският му опит включва огромно количество концерти с широк обществен резонанс, множество участия в национални и международни музикални форуми, творчески контакти с изтъкнати музиканти, множество издадени CD и др. Композитор е на съвременна музика на фолклорна основа, съчетана с модерните изразните средства на различни съвременни музикални стилове. Творческият облик на Владимир Величков като изпълнител на кавал и неговият интерпретаторски стил демонстрират ярка индивидуалност, високи художествени достойнства с новаторски реализации и богати възможности за развитие.

Съдържанието на дисертационния труд има своята практическа основа в цялостната художествено-творческа дейност на Владимир Величков.

Работата е ясно структурирана и съдържа въведение, три глави, заключение, библиография, приноси и приложения.

В увода е изложена мотивацията на автора за насочване към избраната изследователска тема, произтичаща от необходимостта да бъдат анализирани проблемите и спецификата на съвременните тенденции в кавалджийското изпълнителско изкуство. Ясно са изложени в началото целта, задачите, работната хипотеза и методите на изследване. Те са формулирани много добре, така че дават ясна представа за по-нататъшното изложение. Избраната методика на изследване позволява постигане на посочената цел и получаване на адекватен отговор на поставените задачи.

Логиката на цялостното изложение е подчинена на казуса доколко може да се предложи и въведе в употреба нова изпълнителска техника, която да съчетава интерпретацията на произведения от по-съвременни и модерни стилове с изпълнението на традиционна фолклорна музика. Трудът е първият в нашето музикознание, който поставя началото на решаването на този казус: как изпълнителите на кавал да развият техническите си умения така, че те да могат да послужат еднакво добре в интерпретацията на пиеси както от традиционното, така и от съвременното музикално творчество.

Първите две глави представляват необходимата теоретична основа на изследването. В първа глава е представено проучване на проблема за появата и историческото развитие на кавала, разгледана е биографията на най-известните изпълнители на кавал в миналото.

Втора глава е посветена на изясняване същността и съдържанието на традиционните похвати в кавалджийското изпълнителско изкуство. Въз основа на достатъчен брой литературни източници е направен обстоен

преглед на технологиите, свързани с постановката. Компетентно и с много разбиране са разгледани въпросите, отнасящи се до: видовете дишане, етапите на дишането, ролята на амбушура и др. Налице е необходимата творческа и критична оценка на всички литературни източници.

Логичната линия на научното изследване се продължава **от третата глава**, която представлява и смислов център на целия дисертационен труд. В нея са описани иновативните тенденции в съвременното кавалджийско изпълнителско изкуство и тяхната практическа реализация. Много ясно са представени допълнителната пръстовка, специфичните техники на базата на стандартните такива и проблемите на микрофонната техника при концерт на живо и при звукозапис. Тук всичко е „за първи път“: техниката на „опората“, заимствана от вокалната методика; обозначенията за новите техники при различните видове вибрато и трилер; системата от упражнения за прилагане на новите техники за вибрато и трилер; моделите за извличане на двойни тонове при кавала и още много други специфични изпълнителски технологии. Затова съдържанието на тази глава може да се определи освен като иновативно, но и като „авангардно“. Впечатляващ е афинитетът на докторанта към детайла и перфекционизма по отношение на всички компоненти на изпълнителското изкуство: звукоизвличане, интерпретация, сценично представяне.

Достойнствата на дисертационния труд могат да бъдат обобщени както следва:

1. Направените изводи следват логично от проведената изследователска работа и са нейно адекватно отражение
2. Изследването потвърждава издигнатата научната хипотеза, че описаните техники на свирене ще обогатят уменията във владенето на инструмента, което на свой ред съществено ще разшири потенциала на музикалното мислене и ще повлияе върху цялостното творческо развитие на изпълнителите.
3. Дисертационният труд в неговата цялост разкрива уменията на неговия автор за намиране на нестандартни, креативни решения в процеса на изследователска работа. Налице е необходимата способност за аналитично, критично и творческо мислене
4. Приложенията са в тясна връзка с цялостния текст, като го онагледяват, допълват и доизясняват. В този смисъл аудио-илюстративният материал има доказателствена стойност.
5. Проведената изследователска работа убеждава, че разгледаните аспекти на съвременното кавалджийско изпълнителско изкуство имат иновационен характер и че приносите имат стойностно значение.
6. Трудът е ценен за всички изпълнители на кавал с това, че им посочва перспективата за развиване на техническите им умения така, че да могат да интерпретират еднакво добре творби както от традиционния фолклор, така

и от съвременната музика. В това се изразява и изключително високата практико-приложна стойност на дисертационния труд.

7. Цялостното изложение оставя впечатление за безспорен професионализъм и висока компетентност.

Докторантът представя три статии по темата на дисертационния труд. Публикациите свидетелстват за задълбоченото проучване на проблемите, отнасящи се до историята, постановката и съвременните техники при свиренето на кавал.

Цялостният поглед върху дисертационния труд убеждава недвусмислено за личното участие на докторанта в изследователската дейност и че получените резултати и приноси са негова лична заслуга.

Авторефератът дава ясна представа за извършената работа, като представя есенциално съдържанието на отделните глави и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

Така изложените приноси и резултатите от изследването дават основание за тяхното приложение в съвременната музикално-изпълнителската практика.

Личните ми впечатления за Владимир Величков са отлични – те са се формирали в процеса на съвместната ни работа като преподаватели към катедра „Музика“. Той е отличен педагог, отдаден на работата си и много добър колега. Ползва се с уважението и на своите студенти, чиито успехи са свидетелство за високите му педагогически способности и постижения.

Дисертационният труд съдържа научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ. Той показва, че докторантът Владимир Симеонов Величков притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност 8.3 Музикално и танцово изкуство, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Владимир Симеонов Величков в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“.

Рецензент:

17. 05. 2021г.

проф. д-р Таня Бурдева